

Gazdaságtudományi Műhely

2021/2022. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szeminárium:

Tanegységkód	Oktató	Cím
BMVD-200.746d/EC	Bondici László	Eszközárzás és portfóliókezelés
BMVD-200.746e/EC	Bondici László	A gazdaságtudományok aktuális kérdései

II. COLLEGIUMI MUNKA

A 2021/2022-es tanév a Gazdaságtudományi Műhely második éve. A nyári felvételi eljárás során a műhely összesen nyolc taggal bővült, hárman bentlakó státuszt nyertek, míg öten bejáró collegisták lettek. Velük együtt a műhely jelenleg összesen 14 tagot számlál. A hallgatók szakmai háttere, valamint évfolyama is változatos, a Gazdaságtudományi Kar pénzügy és számvitel, gazdálkodási és menedzsment, illetve nemzetközi gazdálkodás alapszakjairól, pénzügy, illetve nemzetközi gazdaság és gazdálkodás mesterszakjairól, a Társadalomtudományi Kar alkalmazott közgazdaságtan alapszakjáról, valamint a Természettudományi Kar matematika alapszakjáról is van hallgatónk, ami a műhelyórák tematikájának meghatározása során némi kihívást, de egyben számos lehetőséget is jelent. A szakmai munka nagyrészt ezek keretein belül valósult meg, az órák az első néhány hét kivételével szerencsére jelenléti oktatás keretében zajlottak. A kurzusok bizonyos részeinek teljesítéséhez otthoni, önálló munkára volt szükség, míg más részek esetén az órai interakciók számítottak.

MNB Kiválósági Ösztöndíjas hallgatók

A műhely három tagja elnyerte a 2021/2022-es tanévre a Magyar Nemzeti Bank Kiválósági Ösztöndíját. A kiváló eredményeik alapján a következő hallgatók részesülnek a teljes tanév során az ösztöndíjban: Sebe András László, Tamaska Dóra és Tóth Jenő.

Műhelytagok által megszerzett tanúsítványok

A műhely hat tagja sikeresen teljesítette a Columbia University (in the City of New York) által a Coursera felületén meghirdetett, *Optimization Methods in Asset Management* című online kurzust. A tanúsítványt sikeresen megszerző hallgatók: Al-Hag Máté Amin, Espán Márton, Kelemen Lajos, Morsiani Laura, Palasics Bence Balázs, Weiszmann Péter Miklós.

III. TANÁRI JELENTÉS

Eszközárzás és portfóliókezelés

I. A szeminárium adatai

Oktató: Bondici László

Helye és ideje: Eötvös József Collegium, szerda 18:30-20:00

Tanegységkódja: BMVD-200.746d/EC

Kreditértéke: 3 kredit

A kurzust felvevő hallgatók száma: 8 fő

A kurzust eredményesen teljesítő hallgatók száma: 7 fő

II. A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

A kurzus heti rendszerességgel, 12 alkalommal, alkalmanként 90 percben került megtartásra. A kurzus alapvetően az *Optimization Methods in Asset Management* című, Columbia University (in the City of New York) által a Coursera felületén meghirdetett online kurzus tematikáját követte.

A kurzus fő fókuszában az optimalizálási módszerek alkalmazási lehetőségei voltak a portfólió- és kockázatkezelés problémakörében. A kapcsolódó feladatokat az Excel programcsomag segítségével dolgoztuk fel.

Az első modul a hozam-szórás elemzés elméleti áttekintéséről szólt, a fő probléma, hogy ezt alkalmazva hogyan tudunk optimális portfóliót készíteni. Tárgyaltuk a tőkepiaci árfolyamok modelljét (CAPM) arbitrázmentes környezetben, valamint megvizsgáltuk, hogyan alkalmazható a tőkepiaci egyenes (SML) eszközárzásra, valamint mi a gyakorlati szerepe a Sharpe-optimális portfóliónak.

A második modul a hozam-szórás elemzés gyakorlati problémáit, nehézségeit vette górcső alá. Megvizsgáltuk, hogy valós életből vett adatok esetén milyen problémák merülhetnek fel, valamint hogy milyen lehetőségek állnak rendelkezésre ezek kezelésére. Áttekintettük az alsóági kockázatotott érték (VaR) és a feltételes alsóági kockázatotott érték (CVaR) fogalmait, mint kockázati mértékeket, és összehasonlítottuk őket érzékenység és koherencia szempontjából. A portfóliókiválasztás problémáját újból tárgyaltuk, és a szórást, mint kockázati mértéket az előbb említett VaR és CVaR mértékekre cseréltük. Megismerkedtünk az ETF-ekkel (Exchange Traded Funds), melyek fontos szerepet játszanak az eszközallokációs feladatok gyakorlati megvalósításában. Szó volt továbbá gyakori statisztikai torzításokról, tévedésekről, anomáliákról, melyekkel sokszor találkozunk az adatok feldolgozása során, és melyek kivédése elengedhetetlen ahhoz, hogy a rendelkezésre álló, valós világbeli adatokból kinyert becsléseink minél megbízhatóbbak legyenek.

Az utolsó modulban a tranzakciós költségeket építettük be a modellbe, ezáltal a kiinduló, elméleti modellt még közelebb tudtuk hozni a gyakorlati megvalósításhoz. Piaci mikrostruktúra, ajánlati könyv, vételi-eladási különbözet voltak a kulcsfogalmak, továbbá vizsgáltuk a különböző likviditási mutatószámokat, valamint ezek hatását a kereskedési költségekre.

A számonkérés módja, a kurzus teljesítése:

A tananyaghoz kapcsolódó tesztek, feladatok sikeres teljesítése volt a jegyszerzés feltétele.

III. A szeminárium értékelése:

A kurzus során a résztvevők megismerkedhettek a pénzügyi modellezés bevezető szintű eszköztárával. A tanult modellek Excel-ben implementálhatók voltak (a tananyaghoz preparált Excel-munkafüzetek is tartoztak), így a gyakorlati megközelítés párhuzamosan követte az elhangzott elméleti részeket, és közben az Excel-programcsomag néhány speciális funkcióját is áttekintettük.

A sikeresen teljesített kvízekért elektronikus, szakmai LinkedIn-profilba illeszthető tanúsítványt lehet igényelni, mely a későbbi munkaerőpiaci esélyeket kedvezően befolyásolhatja. Az ismertetett tananyag remélhetőleg mind az alap, mind a mesterszakos hallgatók számára hasznos kiegészítést nyújtott az egyetemi curriculumhoz képest és a későbbiekben a pályaaorientáció során is hasznos ismeretnek bizonyul majd.

A gazdaságtudományok aktuális kérdései

I. A szeminárium adatai

Oktatók: Bondici László, Pap Kincső, Tóth Jenő, Weiszmann Péter Miklós

Helye és ideje: Eötvös József Collegium, kedd 20:00-21:30

Tanegységkódja: BMVD-200.746e/EC

Kreditértéke: 3 kredit

A kurzust felvevő hallgatók száma: 6 fő

A kurzust eredményesen teljesítő hallgatók száma: 6 fő

II. A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

A kurzus heti rendszerességgel, 10 alkalommal, alkalmanként 90 percen került megtartásra. A kurzus három logikai egység köré szerveződött, melyet a műhely felsőbb éves hallgatói tartottak. Továbbá volt még két ismeretterjesztő jellegű előadás, az egyik a matematika szerepéről a gazdaságtudományokban (előadó: Bondici László), valamint egy másik előadás során a műhely tagjai betekintést nyerhettek az AON biztosító működésébe (az előadást a cég munkatársai tartották).

I. rész: Iparági szervezeti problémák (3 óra, Tóth Jenő)

Az első egység során az iparági szervezetekhez kapcsolódó problémákról, feladatokról volt szó. Ehhez az első órán felszínesen átvettük a mikroökonómia alapjait. A kereslet és kínálat ismertetése után modelleztük a tökéletes versenyt. Ezután megvizsgáltunk helyzeteket, amikor nem áll fent a tökéletes verseny, például az árplafon bevezetésének esetén. Az óra fő célja a monopóliumok és oligopóliumok modellezése volt, ezekhez kötődtek az órai, illetve a házi feladatok.

A második órán lefektettük az iparági szervezetek alapjait. Megnéztünk különböző módszereket, amelyekkel egy monopólium növelheti a profitját. Ezután két vállalat duopóliumát néztük meg. Ennek modellezéséhez tettünk egy kitérőt a játékelméletbe, majd megnéztük, hogy hogyan lehet modellezni a vállalatok közötti kooperációt, illetve versenyt. Megállapítottuk, hogy több periódus vizsgálata esetén a diszkontfaktor függvénye a kooperáció.

A téma harmadik óráján különböző helyezkedési problémákat vizsgáltunk meg. Bizonyítottuk a Hotelling-törvényt, majd ehhez kapcsolódó feladatokban megkerestük a közömbös fogyasztó elhelyezkedését, illetve az optimális árakat. Erre építve modellezzük a horizontális, illetve vertikális differenciálokat, majd levezetettük ezek egyensúlyi állapotait. Az óra végén a kétrészes tarifa és a viszonteladó problémáit vizsgáltuk meg.

II. rész: Vállalatértékelés (3 óra, Weismann Péter Miklós)

A második egység szintén három órából állt, melyek a vállalati pénzügyek világába engedtek betekintést. Az első alkalom az alapozásról szólt. Átnéztük a pénzügyek alapjait, megbeszéltük, hogy mit is jelent az, hogy a pénznek időértéke van, és ezt hogyan kalkulálhatjuk. Erre építve megnéztük, hogy hogyan is tudjuk árazni a kötvényeket, majd a Gordon féle osztalékdizkont modell ismertetésével zártuk az órát.

A második alkalommal egy részvény belső értékét számítottuk ki diszkontált cash flow modell segítségével. Megismertük az ehhez szükséges háttértudást, azaz, hogy hogyan becsülhetjük a vállalat súlyozott átlagos tőkeköltségét, mit tekinthetünk kockázatmentes befektetésnek és mit értünk a vállalati béta alatt. Végül lépésről-lépésre átvettük a vállalati szabad pénzáramok becsülésének mozzanatait.

A harmadik órán a technikai elemzésről volt szó. Megnéztük az egyszerűbb indikátorokat, alakzatokat és beszéltünk arról, hogy ezek milyen információkkal szolgálhatnak nekünk az árfolyam jövőbeni alakulásáról.

III. rész: Devizapiacok (2 óra, Pap Kincső)

Az utolsó egység fő témája a devizapiac volt. Az első alkalommal a téma felvezetéseként beszéltünk a deviza és a valuta közötti különbségről, majd a devizapiac összetevőivel és felépítésével folytattuk a továbbiakban. Átnéztük a spot (azonnali) piac és a határidős ügyletek piacának elméletét, hogy miben tér el egymástól a kettő. A határidős ügyleteken belül a forward ügyletekkel foglalkoztunk, amikhez gyakorlati feladatok kapcsolódtak, és amiket közösen oldottunk meg. Ezeknél a feladatoknál fontos volt a keresztárfolyamoknak, a bankok tranzakciós költségének és az évesített forward prémium/diszkont számításának az ismerete. Ezek után az arbitrázslehetőségekről volt szó, ami a devizapiacra is megjelenhet.

Az utolsó előadás során a derivatívákat, a származtatott ügyleteket érintettük, majd a határidős ügyletek piacának másik tényezőjével, a futures ügyletekkel foglalkoztunk. Ennél összehasonlító feladatokat oldottunk meg, hogy a bemutatott körülmények között egy azonnali vagy egy letéttel rendelkező futures ügylet éri-e meg jobban pénzügyileg.

A számonkérés módja, a kurzus teljesítése:

A kurzus során az értékelés a hallgatók aktív órai részvételén, valamint a kiadott órai és házi feladatok megoldásán alapult.

III. A szeminárium értékelése:

A mérsékelt hallgatói létszám lehetővé tette interaktív órák tartását, így a félév folyamán a felfedeztető oktatás is szerepet kapott, a terítékre kerülő modellek bizonyos részeit közösen találtuk ki. A változatos előismeretekkel rendelkező hallgatók kooperációjából fakadó szinergia meghatározó jellemzője volt a kurzusnak.